

„The Extended Painting – Between Figurative and Abstract“, 7. 12. 2016 – 31. 1. 2017

Prague House in Brussels, Avenue Palmerston 16, 1000 Brussels

Hranice mezi figurativním a abstraktním je poměrně tenká, avšak umožňuje malířům širokou škálu vyjádření. Reflexivní zobrazení světa v současné malbě je dáno křížením živého vnímání a představivosti umělců s informačními daty, jež vede k volbě charakteristických znaků pro vyjádření způsobu zobrazování světa. Tyto znaky je nutné chápat i jako výsledek fragmentarizace naší vizuální skutečnosti, řečeno matematickým příměrem, připomínají fraktály, obrazce, jejichž části se svým významem rovnají celku a jako vzory či vzorce se vyskytují všude kolem nás. Pro umělce představují určitá signální znamení, pojatá v okamžiku inspirace jako metodický pokyn pro jejich tvorbu.

Alice Nikitinová pracuje s vybranými motivy či emblémy, v nichž často až na druhý pohled rozeznáme věc nebo předmět ve spojení s určitou lidskou činností. Raněný prst ruky je zástupným znakem pro pohybovou či pracovní činnost, kabát na zimu je skrýš, ukrývající naši duši i tělesnost. Formálně strohá barevná kompozice obrazu zdůrazňuje detail zvoleného znaku v jeho významovém celku. U **Pavla Příkaského** se dostává do obrazu fragment buď jako detail osobní paměti, vzpomínky nebo užívaného předmětu, či jako znaková asociace na určité pracovní prostředí, třeba detailu oprýskané zdi. Často používaná předloha fotografie zdůrazňuje pomíjivost věcného zobrazení, kdy věc se z plochy obrazu vytrácí rozmýváním jejích obrysů, mizí jako všechny události v čase. **Martin Lukáč** pojal své obrazové kompozice s náznaky figurálního světa jako metaforu funkcí našeho mozku se snahou o porozumění vizuální informaci, jež je nám předávána jako událost zvenčí. Ovlivněn všudypřítomnou obrazností vizuální kultury, promítá do svých obrazů výraz svých emocí, pocitů a impulzů, prostřednictvím expresivního malířského gesta. Zanechává za sebou často pouhý kresebně výrazný, lineární záznam nebo čistou pastózní plochu obrazu.

Malbu **Patricie Fexové** charakterizují působivé kontrasty plných a vymývaných skvrn, vytvořených různými tahy štětce. Autorku zajímá způsob, jak se do zobrazení dostává podoba, kdy skupina skvrn začne být jistou tvář, anebo tvář, která nepřestala být ještě shlukem skvrn. Modely minimalistických portrétů tvoří vesměs přátelé a známí z pražské výtvarné komunity. Hranici iluze a abstrakce malířka zkoumá i ve dvojici obrazů v červených a modrých tónech. Vytvářela je s pomocí explicitních fotografií, jejichž rozvržení malbou naznačila a vzápětí zase popřela. Obrazy **Jana Poupěte**, inspirované přirozenou podobou krajiny či průmyslovými strukturami, vyjadřují stavební řád prvků, narušovaný určitou specifickou chybou nebo technickým procesem. Vytvářejí jedinečný vizuální jazyk, integrující systematickosti a operativnosti nových technologií a hodnotící zkušenost „chybové“ geometrie ve vztahu k realitě. **Josef Achrer**, původně inspirovaný krajinou, vytvářel obrazy nejprve protlačováním barev z rubu na líc plátna, připomínající tušovou malbu, anebo zkoumal východiska geometrické abstrakce pomocí geometrických rastrů. V poslední době se inspiruje informatikou a v jeho obrazech dochází k proměně od strukturálního členění plochy k fyzické deformaci jejího tvaru. K tomu používá RGB barev, jež násobí optický účinek tvarové modifikace. **Evžen Šimera** používá k lineárnímu vyjádření svých obrazových kompozic originální techniku samovolného stékání kapek barvy po plátně, nazývanou „newdripping“.

Vytváří dvě různé podoby lineárních šrafur, závislých buď na poloze plátna či gravitaci, kde volí pro stékání barvy překážky ve formě dřevěných lišt nebo vrstvení obrazových desek. Pojímá obraz jako procesuální rámec malby a instalační prvek, násobený možnostmi perceptivní komunikace s divákem.

Společným jmenovatelem těchto malířů, z nichž většina byla oceněna v každoročně pořádané soutěži Ceny kritiky za mladou malbu v pražské Galerii kritiků, je koncepční práce se vztahem zákonitosti a nahodilosti v zobrazování reality, násobená poznatky z informatiky, jež vytvářejí při vnímání malby napětí mezi determinovaností a kreativitou, ve prospěch vzniku nových významových hodnot.

Vlasta Čiháková Noshiro, kurátorka výstavy a Galerie kritiků v Praze